

فاضل اسکندر
ترجمه‌ی آبتین گلکار

خرگوش‌ها و مارهای بوا

www.ketab.ir

اسکندر، فاضل، ۱۹۲۹-۲۰۱۶ م.	سرشناسه:
خرگوش‌ها و مارهای بوآ / فاضل اسکندر؛ مترجم آبتین گلکار.	عنوان و نام پدیدآور:
تهران: افق، ۱۳۹۵.	مشخصات نشر:
۲۲۴ ص.	مشخصات ظاهری:
ادبیات امروز؛ ۱۲۵.	فروست:
978-600-353-294-6	شابک:
فیبا	وضعیت فهرست‌نویسی:
عنوان اصلی: Kroliki & udavy	یادداشت:
داستان‌های روسی - قرن ۲۰ م.	موضوع:
گلکار، آبتین، ۱۳۵۶ -، مترجم	شناسه افزوده:
PG ۳۴۴۸ / الف ۲۸۶ خ ۴۱۳۹۵	رده بندی کنگره:
۸۹۱ / ۷۳۴	رده بندی دیویی:
۴۵۶۶۵۵۱	شماره کتابشناسی ملی:

خرگوش‌ها و مارهای بوآ

ادبیات امروز / ان ۱۲۵ /

نویسنده: فاضل اسکندر

مترجم: آبتین گلکار

ویراستار: مهدی حجوانی

تصویر جلد: نیکو پیروسمانی

صفحه‌آرایی و نسخه‌برداری: آتلیه‌ی نشر افق

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۳-۲۹۴-۶

چاپ اول: ۱۳۹۶، ۱۱۰۰ نسخه

لیتوگرافی: دوریس ● چاپ و صحافی: الفبا

کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای مؤسسه‌ی نشر افق محفوظ است. هر گونه استفاده از کتاب‌آرایی و عناصر آرایشی و نیز تکثیر و تولید دوباره‌ی آن به هر شکل و شیوه از جمله چاپی، کیبی، صوتی، تصویری و الکترونیکی بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر پیگرد قانونی دارد.

افق
نشر

تهران، ص.ب. ۱۱۳۵ - ۱۳۱۴۵

تلفن ۶۶۴۱۳۳۶۷

www.ofoqco.com

info@ofoqco.com

۱۵۰۰۰ تومان

پیشگفتار

فاضل اسکندر نویسنده ای است که به اعتباری با ایران پیوند خونی دارد. پدرش، عبدالله اسکندر، مهاجری ایرانی بود که در شهر سوخوم گرجستان کارخانه‌ی آجرپزی داشت. فاضل در ششم مارس ۱۹۲۹ به دنیا آمد، اما هنگامی که نه سال بیشتر نداشت، پدرش از اتحاد جماهیر شوروی اخراج شد و دیگر هیچ‌گاه امکان بازگشت و دیدار خانواده‌اش را پیدا نکرد. بستگان مادرش که اهل آبخازی بودند، او را در روستای چگم بزرگ کردند. این روستا بعدها در بسیاری از داستان‌های ورخ نمود و زمینه‌ساز حجیم‌ترین اثر او به نام ساندروی چگمی شد.

پس از پایان تحصیلات مقدماتی‌اش در آبخازی راهی مسکو شد و در پژوهشکده‌ی کتابداری و پژوهشکده‌ی ادبیات ماکسیم گورکی درس خواند. پس از یکی دو سال روزنامه‌نگاری پا به عرصه‌ی ادبیات گذاشت و پس از مجموعه شعر کوره‌راه‌های کوهستانی (۱۹۵۷) رفته‌رفته به نشروی آورد. اثری که او را به شهرت رساند داستان بلند صورت فلکی گاویز (۱۹۶۶) است که ماجرایش در یکی از جمهوری‌های ماورای قفقاز می‌گذرد، جایی که اهالی در تلاش‌اند جانور جدیدی خلق کنند که آمیزه‌ای است از گاو

وحشی کوهی و بزاهلی خانگی.

از دیگر آثار او می‌توان به داستان‌هایی درباره‌ی پسری به نام چیک، داستان‌های بلند کسی که به روسیه فکر می‌کند و یک آمریکایی، والس مدرسه یا انزوی شرم، کزدم دریایی، انسان و حوالی او، سافیکچکا، شاعر، ایستگاه انسان و شمار زیادی داستان کوتاه، مانند خوان سیزدهم، ارکول، آغاز، خروس و میوه‌ی ممنوعه اشاره کرد. از اسکندر پیش از این، کتاب‌های یک روز چیک (ترجمه‌ی حبیب ف.، چاپ مسکو)، داستان چند ترجمه‌ی گامایون، چاپ تاشکند) و مجموعه داستان آرامگ (ترجمه‌ی زهرا محمدی و همکاران، نشر نو، ۱۳۹۵) به فارسی برگردانده شده است.

اسکندر در سال ۲۰۱۶ درگذشت. در آبخازی این روز را عزای عمومی اعلام کردند.

رمان تمثیلی خرگوش‌ها و مارهای بوا از مشهورترین آثار بلند فاضل اسکندر است.

این رمان نخستین بار در سال ۱۹۸۰ در مجله‌ی کانتیننت (قاره)، که مهاجران روس در پاریس منتشرش می‌کردند، به چاپ رسید. ولی چاپ آن در خود اتحاد شوروی تا پیش از سال ۱۹۸۸، یعنی پس از پرسترویکا و دوره‌ی آزادی بیان، ممکن نشد.

در نگاه نخست به نظر می‌رسد که اثر برای کودکان نوشته شده است. نشر و روایت ساده و گذشتن ماجرا در سرزمین حیوانات ظاهراً را به حکایات اخلاقی و فابل‌های اروپ و لافونتن شبیه می‌کند، ولی خواننده با گذشتن صفحات نخست درمی‌یابد که قضیه فراتر از این حرف‌هاست و بیهوده نیست که برخی از پژوهشگران این اثر را با مزرعه‌ی حیوانات جورج اورول

مقایسه کرده‌اند.^۱ نویسنده با تیزبینی گوشه‌هایی از مناسبات اجتماعی زمان خود را در قالب جوامع حیوانات به تصویر می‌کشد و خواننده را ناگزیر از این پرسش می‌کند که ریشه‌ی نابسامانی‌های زندگی را باید در کجا جست؟ اسکندر به روشنی طرفدار این نظر است که نمی‌توان فقط حاکمان ناصالح را عامل بدبختی‌ها معرفی کرد بلکه ضعف‌های شخصیتی ریشه‌دوانده در جاهل، از تبیل تن‌پروری، سودجویی، فریبکاری، خودخواهی، گرایش به مصاحبه و... نیز در اغلب موارد نقشی به همان اندازه مهم در به قهقرا رفتن جامعه باز می‌بیند.

مترجم

۱. از جمله بنگرید به این مقاله‌ی انگلیسی:

R. L. Chapple (1985), «Rabbits and Boa Constrictors: A Soviet Version of George Orwell's Animal Farm», *Germano-Slavica*. vol.5. NO 1/2. pp.33- 48.